

PERŽVALGA.

Lietuvos Socijaldemokratų Partija dabar prie „Skardo“ išleidinėja priedus „D u m o s D a r b a i“, kurie skyriumi parduoda po 2 kap. Tame 4-ių puslapių priede aprašomi visi dumos darbai ir jos santikiai su darbininkais, su visais žmonėmis ir jų įstaigomis.

— Varšavoje lenkai amatininkai įrengė su labdaringu tikslu pasilinksminimo vakarą, užprašė ir lietuvių chorą vadovaujamą Š.mkaus. Choras da neišsidirbęs ir dėlto daugelis spėjo, kad bus fiasko — nepasiseks; bet klausytojai buvę, kaip rašo „V. Ž.“, labai pakinkinti lietuviškomis dainomis.

Neužilgo ketina Varšavoje surengti lietuvių vakarą.

— „Kur. Lit.“ rašo, kad Kaune esanti šventoji Juozapo sąjunga, prie kurios priklauso pabriku darbininkai su tikslu — apginti savo reikalus nuo kapitalistų išnaudojimo. Darbininkai, esą, teip lenkų kalbą vartojanti, kaip ir lietuvių, neveda tarp savęs jokiu tautišku ginčų.

Ir katalikiška sąjunga, ir kovoja su kapitalistais (taigi kaip socialistai — pripažįsta — „klesų kovą“) ir tautiško kovos neveda — visai kaip socialistai.

— Kun. Dugaitis „V. Ž.-se“ (N67) rašo: „Išėina 4-ri lietuviški katalikiški laikraščiai, net ir daugiau, dėlto, kad nei „Sviesos“, nei „Lietuvos Ukininko“, nei „Lietuvio“ negalima ligšiol pavadinti kariaujančiais prieš katalikystę“. — Mat kunigo redaguojamo ir išleidžiamo laikraščio „Sviesos“ kunigai da negali ligšiol pavadinti kariaujančiu prieš katalikystę.... Prie tų keturių laikraščių priskaitomos, turbūt, jau ir „V. Žinios“ (kiti: „Saltinis“, „Nedeldienio Skaitymas“ ir „Draugija“. Pastaroji labai, turbūt, katalikiška, nes į bedieviškas redakcijas

visai nė kojos nekelią; tačiau, teip-pat elgiasi ir Prūsų lietuvių laikraščiai, iš ko net stebisi katalikiškos „Vil. Žinios“).

— Susivienijimo Liet. Am. turtas, sulyg paskutinės apyskaitos, siekia \$28.173.34 iš viso. Tame kolonijos su prie gaudos namu turtas—\$2070.02. Pilnų sąnarių yra 6,655.

— S. L. A. seimas bus Clevelande, Ohio. Prasidės gegužės 27 d. ir truksis 4 dienas.

— Įstatymo sumanymas uždrausti ateiviams ne piliečiams Pennsylvanijos valstybėje turėti kokius nors šaujamus ginklus tapo panaikintas, kaip priešingas konstitucijai. Legislaturoj balsavo priešais jį 95, o už jį — 60.

— „Šaltinio“ N14 Kauniškis taria „Žodį apie pralošimą rinkimų Kaune“, geriaus — rauda, kad jau „šventa Žemaitija“ aptemo... Tikisi apšviesti „platindami krikščioniškai-demokratiškus laikraščius, tai yra „Šaltinį“, „Nedeldienio Skaitymą“, „Vilniaus Žinias“ ir „Draugiją“, ir skleidžiami tarp žmonių knygeles apie socialistus“ (!). Bet „Sviesos“ nežada platint....

Iš Lietuvos.

Antašava (Panevėžio pav.) Darbininkų budelis. Aplinkinių karčiamų globėjas, dvaro ir viso miestelio savinkas Juozas Šimonis, apuostė, kad jo darbininkai nedeldieniais, susirinkdami pas gyvenantį ant jo žemės Krulį (bene Karalių), skaito „Topórą“ ir „Skardą“. Norėdamas užsiplėnyti didvyrio vardą, jis nedėliojo po Naujų Metų, paėmęs gerus pagelbininkus: savo gaspadorių. Ant Šimonį ir darbininką Juozą Petrauskį ir da du, apginklavo juos cigonų ir kazokų ginklais — naugaišiais ir nuėjo į Karaliaus butą vyti laukau „tručizną“, kaip sako mūsų pamokslininkas kun. Svilis. Įėjęs į butą,

Juozas Šimonis paliepė ištiesti arti prie durų stovintį kurčią siuvėją Lapienį, kurio neken-tė už tai, kad jis parsinešdavo iš Vabalninkų „N. Galynę“, „Skardą“ ir „Topórą“ ir plakė jį, nežiurdami jo vaitojimų. Susirinkusieji, nusigandę užpuoliku, pasiskubino išbėgti kas per duris. Karalius, bėgdamas per puris, gavo kelis kančius į nugarą. Jis padavė žemiečiui skundą ant Šimonio už užpuolimą ant jo namų.

Vilnius. Vasario 19 d. Vilniaus teismo rume buvo nagrinėjama Boleslavo Smolskio byla. Kaltino jį už dalyvavimą demonstracijoje ir nuginklavimą buvusiojo Rokiškio pristovo Avdiejevo, to-paties, kuris Kamajuose su vėliava rankose turėjo dalyvauti demonstracijoje.

Iš liudininkų buvo 9 žmonės; iš jų tik tai pristovas Avdiejevas ir du jo liudininkai — urėdininkas ir važnyčia patvirtino, buk Boleslavas Smolskis dalyvavęs demonstracijoje, o kiti visi prirodinėjo, kad B. Smolskis tuo laiku buvęs namie.

Uzklausus teismui pristovą Avdiejeva, kas jam apie tą dalyką žinoma, jis teip pasakojo: „Eidamas per miestelį, sutikęs demonstraciją. Žmonės, pamatę jį, apstoję, nu-ginklavę, padavę vėliavą, prisakę nešti ją ir da liepę nusiimti kepurę; teip jis be kepurės du kartu pernešęs per miestelį, o paskui paleidę. Nu-ginklavęs jį Boleslavas Smolskis, kuris visą laiką dalyvavęs demonstracijoje“.

Teismas pasmerkė B. Smolskį 6 mėnesiams tvirtumon (krepastin), bet kadangi jau jo buvo atsėdėta anksčiau 4 mėnesiai dėl tos-pačios bylos, teismas priskaitė tuos 4 mėnesius ir tokiu budu B. Smolskiui paliko atsėdėti kalėjime 2 mėnesiu.

Apkaltintąjį gynė advokatas Rubinovičius iš Vilniaus.

Žagarė. (Šiaulių pav.) Vasario 17 d. buvo valsčiaus sueiga. Vyrai užsispyrę reikalavo žemiečių viršininko, kad atstatytų raštininką. Jis savo nežmonišku plėšimu jau nevienam širdį paėdė. Kiek žmonių jau ėjo skūsties žem. viršininkui ant raštininko, ėjo ir su liudininkais, bet viršininkui meilesnis vienas raštininkas, negu visi žmonės, kruvoj paėmus. Reikalavo, kad įrašytų į „prigavarą“ apie jo atstatymą, bet viršininkas stovi, galvą nuduręs, ir neleidžia. Tuokart vyrai vienu balsu išrinko du įgaliotiniu skūsties gubernatoriui ant viršininko.

Zarasai „Tikrųjų rusų“ sąjungos darbai. Zarasų mieste ir apylinkės valsčiuose nemažai gyvena sentikių. Buvo pradėjus tverties „sąjunga“ ir čia: buvo jau bepradedanti šį-tą veikti, bet tas darbas da niekuo neapsireiškė. Pirmuoju „sąjungos“ įsteigėju ir jos uoliausiuoju veikėju buvo bajorų vadas (maršalka) Petkevičius, priėmęs stačiatikių tikėjimą; jis net buvo sukviestas du sentikių „seimu“, ant kurių atvyko gana daug sentikių. Žadėjo Petkevičius sentikiams žemės, mokesčių panaikinimą ir kitas malones. Ir tamsūs sentikiai tikėjo jam ir galvą guldė už savo tėvą-uztarytoją. Kiti „sąjungos“ veikėjai — Solovjovas, Vetlovas, Spakevičius (advokatas), Fomičius (upravos raštininkas). Kas turgaus dieną buvo ant rinkos dalinami „tikrųjų rusų“ lapeliai ir knygotės. „Sąjungos“ nariai yra dideli siauralgalviai: jie užvydi kitiems savo „mokslo“, — jų lapelių ne „rusai“ beveik gauti negali; žydams ir už pinigus neduodami; jeigu paprasė šiaip žmogus, neturintis „tikrojo ruso“ išvaizdos, gauna atsakymą: „lapeliai—tik rusų žmonėms“. Mat, gerai sėklai reikia ir geros dirvos, — blogoj dirvoj ir

kviečiai į kukalius pavirsta! „Tikrųjų rusų“ sąjunga—tikra „partija“: ir dūmos rinkimuose ji dalyvavo. Buvo ir ji išstačiusi savo kandidatą nuo Zarasų miesto, gubernijos rinkimų susirinkimui šunadvokatį Romaną Špakevičių. Stropiai agitavo už jį „tikrieji rusai“, net savo programos buvo atsizadėję. Mat, „tikrieji rusai“ nereikalauja įvedimo pažangiųjų (nuo turto) mokesčių nereikalauja numetimo netiesiųjų mokesčių (akcizų), o sentikiai, reikia pastebėti, sulyginamai, daug vartojama baltosios, — senieji jų atmena, kad seniaus gorčius buvo 25 kap.; girdėję buvo sentikiai, kad pirmiečiai reikalauja panaikinimo akcizų, ir nutarė už jų kandidatus balsą paduoti. Niekas negelbėjo „tikrųjų rusų“ tikrinimas, buk ir jie reikalausį panaikinimo akcizų, įvedimo mokesčių nuo turto. Balsuojant, jų kandidatas gavo tik 42 balsus. Labai susiminė „tikrieji rusai“, teip jiems nepasisekus.

Indrioniškis (Ukmerg.p.). Naujieji išgamų darbai. Nepatiko mūsų „Panciakočiui“ (teip žmonių vadinamas įdavėjas Baltakis) korespondencija, tilpusi apie jį „Skardo“ N 4. Tuoju nubil-dėjo su laikraščiu Ukmergėn pas isprauninką Markovą pasiskustu ir pasiguostų, ar nepaglostys ir neuztars jo augštasai globėjas. Tačiau ne tą vieną reikalą turėjo jis prieš isprauninko: nenorėjo jis pasirodyti dykai valdzios duoną valgas. Jis girdėjo, kad per vestuves dažnai darbuojasi agitatoriai — sako prakalbas, renka kaliniams aukas, ir sumanė juos išgaudyti. Pranešęs apie tai Markovui, jis išmeldė tal-kon gaują sargybinių. Tačiau jo visas sumanymas nuėjo ant niekų.

Pilviškiai (Senapilės p.). Čia buvo keturi sargybiniai,

kurie geriausia viską apsidirbdavo. Mat, geri darbininkai, nė naktimis nemiego davė: vienas sargybinis Kačinskis, ap-sukdavo visą Pilviškių apylin-kę, bešnipinėdamas naktimis Vieną kartą jį buvo suėmę, kaip „ciciliką“, sugavo tarp žmonių „agitaciją“ bevarant. Dabar atsiuntė pagelbon da du sargybiniu. Taigi, Pilviškiai dabar bus viso ko pertekę.

Žalioji (Vilkavikio pav.). Keletas vaikinių atvyko į Žilių kaimą pas ukininką Juozapavičių. Jisai buvo įtartas, kai pasudraskytojas Žaliosios raštinės popierių, ir turėjo išbėgti dėl to, o namai jo buvo „užrašavoti“. Vaikiniai pasakė buvusiai namie žmonai „cicilistais“ esą ir pareikalavo atiduoti pinigus, kurios atsiuntęs jos vyras. Moteriškė emė rekti ir prašyties, bet tie, atstatę iš visų pusių revolverius, atėmė iš jos visus pinigus.

(„Skardas“).

Senapilė (Suvalkų gub.). Nuo vasario 26 d. valstiečiai pradėjo kirsti kokio ten generolo mišką. Jau suimta dėlei to 19 žmonių. Buvo jau iš čia išsigrudę kazokai, bet dabar vėl sugrįžo žmonių plakti.

Kiek yra Vilniaus gub. sargybinių.

Skaitoma jų išviso 805, tarp jų 531 pėsčiųjų ir 274 raitieji. Paskirstyti jie 80 gubernijos vietų. Užlaikymas tos laukinės gaujos apseina ligi 300 tukstančių rublių.

Kriminališkėjei ir politiškėjei nusikaltimai Vilniaus gub.

Kriminališkųjų nusikaltimų (vogimų, užmušimų ir tt.) skaičius 1906-ais metais sulyginamai susimazino, užtatai politiškųjų — žymiai pasidaugino. Politikos kalinių skaitėsi: 1903 m. — 35 žmonės, 1904 m. — 187, 1905 m. — 1303 ir 1906 m. — 2000.

Kalvarija (Suvalkų gub.). Kunigai apskelbė, kad tie kurie skaitys „Skardą“, išrišimui gauti turėsia eiti pas vyskupą išpažinties, o tie, kurie girs marijavitus, nė pas vyskupą pagelbos negausią ir stačiai pragaran nugrimzdėsia.

Itkonių kaimas (Ukmergės pav.) nepanorėjo prisidėti prie kunigų steigiamojo knygyneio, o pats be kunigų pagelbos ir cenzūros išsirašė sau knygy, kokios jam buvo geistinos. Kunigai labai pasipik-tino tokiu savo avelių nepaklusnumu. Norėdami priversti jas vėl nusilenkti prieš kunigus, nusprendė itkonečius boikotuoti: nekalėdoja pas juos, nepriima vaikų krikštan (bent teip sakėsi darysį) pinigų ek-zekvijoms nepriima, — lai ir numirėliai pažįsta, kas tai yra nepasiduoti piemenims! Vargiai tiktai nepaklusniosios avelės išsigas tokio boikoto; atpenč jų širdyse veikiausia pakils da didesnis pasipiktinimas iš kunigų, kad jie teip aiškiai mindžioja kojomis Dievo prisakymus.

Lygumų (Šiaulių pav.) klebonas teipogi boikotą var-toja: šįmet jisai nekalėdojo pas viensėdį Šulmą už tai, kad šis, kaip bažnyčios užveizdos narys, pareikalavo iš klebono apyskaitos (rokundos), kur dingo pinigai, susinkti per 3 metus statyti. Idomu, ar Dievas laiko savo tarno pusę, kuomet šis boikotuoja žmogų už tai, kad teisybės reikalavo?

Balbieriškis (Suvalkų g.). Vietiniai kunigai, stropiai platinami juodašimtiškasis knygeles kalbina žmones neskaityt netinkamų jiems laikraščių, o tiems, kurie šiaip ar teip nuo jų priklauso, stačiai užgina jas skaityti.

Delko jie draudžia žmones skaityti ne kunigų laikraščius, jau ne kartą buvo kalbėta „Skarde“; buvo aiškinta, kad jiems stačiai negeistina, kad

laikraščiai neparodytų žmoniems tamsių jų darbų, o tų darbų pas mūsų kunigus daugybė.

Joniškis (Šiaulių pavieto) klebonas Šaučiūnas, statant bažnyčią už prižiūrėjimą darbo pasiskyręs algos po 3 rublius per dieną. Nors buvo teip vadinamas statomasai komite-tas išrinktas, bet visą darė vienas—pats Šiaučiūnas, knygy nemaž nevedė ir dabar paduotose konsistorijai knygose įtraukta tik bendra suma, kiek surinkta, kiek išleista ir kiek liko skolos. Nuo ko kiek gauta ir kokiam reikalui kiek išleista, nėra rašyta, — nėko-kių kvitų nėra (visą tą žinau iš vieno klebono). Skolos bažnyčiai liko apie 20.000 rublių. Žmonės galėtų nepriimti ant savęs tos skolos ir tuokart konsistorija turėtų prispirti kunigą Šiaučiūną mokėti skolas: turėtų uždėti ant jo globą (apieką) ir iš vietinio jo pelno gražinti skolas. Toks atsiti-kimas jau yra buvęs nelabai seniai su vienu klebonu.

Dabar naujasis klebonas, Butkevičius, važinėja po savo parapiją ir po aplinkinių parapijų pakraščius ir renka pinigus toms skoloms atlyginti, o kad kas paklausia, kodėl teip daug skolų pridirbo, kodėl nerašė apyskaitų, kunigas tuojaus sako: „tas jau „cicilikų“ dvasios prisigeręs!“

Radviliškis (Šiaulių pav.). Kuomet Dirzių kaimo Matait-tis, norėdamas vesti Murzytę, jau buvo suruošęs viską vestu-vėms, kun. Šarapas, sužinojęs per išpažintį, kad Murzytė — kuma, griežtai pasakė Matai-čiui neduosias šliubo: bažny-čios, girdi, įstatymai neleidžia. Bet kuomet iš Mataičio ir Mur-zytės pusės buvo nugabenta Šarapai nemažai kumpių, su-rių, alaus bačka ir kitų tinkamųjų daiktų, Šarapo širdis suminkštėjo ir bažnyčios įsta-tymai staiga atsivainė: Matai-

tis ir Murzytė gavo šliubą... Na, ar-gi nesipildo evangelijos žodžiai, kad ką kunigas suriš ant žemės, tas bus surišta ir danguj? „Skardas”.

Musu kunigai=vergijos šalininkai.

„Katalikas” perspauzdino iš „L. Ukininko” straipsnį „Ateik karalystė tavo”. Tas dayė keliems kunigams progą rašyti „Žvaigždėje” arba patvirtinti jos skelbimą, kad „K-kas” — „bed'eviškas” laikraštis ir, kas da aršiau, einas su socialistais išvien!

Apie „K-ko” ar „Ž-dės” bedievystę ir tuodviejų laik raščių pastaruoju laiku varomą aštrią polemiką čia nekalbėsiu, nes tai tuščias dalykas. Primenu tik, kad juodu kertasi ne už tikėjimą, ne už žmonių gerovę, o tik už tai, kad pirmasis nori būti organu Susivienijimo L. R. Katalikų A., pataroji-gi („Ž-dė”) nori kaip gyvai vėl likti organu to Susivienijimo. Tad eina agitacija iš abiejų pusių. Tai priešėiminė arba priešrenkamoji agitacija (kurstymas), tai kova už ypatiskai medegiškus reikalus. „Katalikas”, kaip „kadetas”, agituodamas, žada Susivienijimui truputį laisvės, truputį geresnio dvasiško peno, truputį kritikos prieš biurokratiškus Susiv. vadovus — komitetą, kuris niekad nemanė apie... persimainymą; „Žvaigždė”, iš savo augštybės nusileidus į nemalonią „ašarų pakalnę”, kovoja priešais visuomenės ramumo ir tvarkos griovikus ir, kaip paprastai toje visuomenėje jieško prielankumo, siulydama gryną katalikystę, „pagodojimą vyresnybės” nurodydama savo priešo — „K-ko” nekatalikiškumą, bedievystę, laisvamanybę ir kitokias šmėklas. Apie tą kovą aiškint daugiau nereiks, jei atsimsim, kad S. L. R. K. A. or-

ganas gerą naudą neša... savo išleistojuoms.

Dabar — prie uždavinio. Perzvelkime „Žvaigždės” socijologiją (mokslą apie draugiją), kuri apsireiškė minėtoje polemikoje. Dabar vienok jau ne garsusis Patrimpas išėjo su savo socijologiškais tyrinėjimais. „Žv.” N15-as pilnas straipsnių prieš „Kataliką”, o tarp jų — socijologiški, rašyt kunigų Saurusačio ir Plaušinaičio, po vienu antrašu: „Nusizeminkite visi kunigai prieš „Kataliko” gabumą”. Juodu rašo dėl viršminėto straipsnio: „Ateik karalystė Tavo”. Didžiausią bedievystę mato šiame sakinyje, kuriuo baigiasi tasai straipsnis:

„Jau netoli ta valanda, kuomet suvarginta, sukankinta žmonija perkals kardus į arklius, kuomet nebus nei ponų nei tarnų-vergų, kuomet žmogus žmogui bus brolis, o ne priešas. Tuomet, Kristau, ateis karalystė Tavo ant žemės”.

Kun. M. Plaušinaitis prie to padeda, pasarga: „Suprask, socialistų išsvajotas ant žemės rojus”, o kun. P. Saur. sako: „Mat „Katalikas” su savo draugais socialistais Dievo darbą iš naujo perdirbs ir jau pranašauja, buk ta valanda visai netoli yra. Kas čia yra daugiau, jei ne sarkazmas ir pasityčiojimas iš Kritaus”.

Tai-gi kun. S. aiškiai pripažino, kad retėžiai, kuriais žmonija surakinta, yra tai Dievo darbas. O kas tuos retėžius nori „perkalti į arklius”, kuriais žmonija galėtų arti žemę, tai tas tyčiojasi iš Kristaus! tas noris Dievo darbą — retėžius perdirbti!

Jeigu retėžiai arba vergija ir priespauda yra Dievo darbas, tai suprantama, kad kas eina prieš tuos retėžius, tas eina prieš Dievo darbą, kas nori išnaikint vergiją ir priespaudą, tas nori išnaikint Dievo surėdymą — žodžiu: kas kovoja už žmonių laisvę, tas

yra bedievis, tas prieš „Dievą kovoja.

Ir kun. S. pradžioj savo straipsnio sako: „Jau šiandien viskas virsta atbulai! Jau žmonės nekunigai giriasi daugiau suprantą mokslo teologijos už pačius kunigus!” — Tai-gi mat šiandien katalikų kunigų teologija (mokslas apie Dievą) rodo, kad retėžiai, vergija, priespauda, kaipo Dievo darbas, negali but perdirbtas ir delto tie mūsų teologai-kunigai pranašauja, kad tas viskas liks po senovei, žmonės turi likti vergais, turi buti Dievo darbu apkaustyti ant amžių amžinųjų!

Bet tuodu teologai apie Dievo karalystę ant žemės ne vienaip maño. Kun. S. tvirtina: „Sakyti: „Kristau, kur dingo karalystė Tavo?” iš priesasties žmonių pagiežų ir liejimo nekalto (kraujo. N.), tai yra apkaltinimas ir biauirus pasityčiojimas iš Dievo, buk Dievas prizadėjo padaryti savo karalystę ant žemės”, o kun. Pl. sako, kad jau... „kaip žinia... mūsų Išganytojas Jėzus Kristus ant žemės įsteigė savo karalystę pavidale šventosios Bažnyčios, kuriai davė visokią galybę”, ir delto esą pasakymas buk Dievo karalystės ant žemės „kaip nēr, teip nēr”, yra „tikru piktžodžiuavimu ir pasityčiojimu” iš Kristaus ir „Jo Dieviško Darbo”, t. y. — iš jo karalystės ant žemės ir ...retėžių.

Geram katalikui (nekunigui) išrodys, kad šituodu kunigai piktžodžiauja ant Dievo. Bet žinant, kad kunigų valdžiai, kuri paprastai vadinama bažnyčia, anot kun. Pl., Dievas davęs „visokią galybę”, tai galima suprasti, kad ir retėžius, ir ponus, ir jų tarnus-vergus palikti ant žemės ant amžių amžinųjų gali tik kunigai; Dievas prie to nesikiša, nes visokią galybę atidavė kunigams. Ir kun. Saurusaitis sako, kad Dievas ne viską gali. Jis sako:

„Dievas nors yra Visagalingu, vienok kitokiu budu negali išgaišinti piktų darbų iš žmonių tarpo, tiktai atėmimu žmogui liuso noro”. Tai-gi reikia retėžių, reikia priespaudos, kad butų atimtas žmonių liuosas noras (naras laisvės), nes per tai tik gali but „išgaišinti pikti darbai”. Čia kun. S. matomai užmiršo pridėti, kad tik kunigams ir turtingiems negali buti atimtas liuosas noras, nes jie ką nori, tai daro, nes turi „visokią galybę”. Bet visai nenuosekliai, susimaišęs, tuojaus sako: „O atėmimas žmogui liuso noro, tai butų padarymu jo gyvuliu”. Išėina, kad norint išgaišinti piktus žmonių darbus, kunigai ir net pats Dievas turi žmonės padaryti gyvuliais, be liuso noro. Bet kun. S. išveda teip: „Taigi „Katalikas” su savo sėbrais socialistais nori... padaryti iš žmonių gyvulius”. Čia vieton „žmonių” reikėjo sakyti: „kunigų ir ponų”. Nes socialistai tik iš šitų prispaudėjų ir lupikų nori atimti liuosą norą arba sauvale, o jų prispaustai žmonijai sugražinti žmoniškas tiesas „liuosą norą” ir valdžią atiduoti į jos rankas, kad visi žmonės galėtų patis valdytis, o ne carai, kunigai ir ponai — kapitalistai juos valdytų savo „liuosu noru”; socialistai nori ištikro visus žmones vargdienius, kurie dabar kunigų ir ponų priespaudoj neturi ir negali turėti liuso noro ir yra, anot kun. S., gyvuliais, — socialistai nori juos iš gyvuliško padėjimo išvesti ir padaryti žmonėmis.

* * *

Dabar aiški kunigų teologiškoji socijologija. Jeigu socialistai nori atimti iš kunigų ir visokių valdovų liuosą norą ir padalinti jį lygiai tarp visų žmonių, tai tas yra pavertimas žmonių į gyvulius. Jei-gi-gi kunigai ir ponai su Dievo duota savo „galybe” atima

iš žmonių liuosą norą, tai tas vadinasi išgaišiniu pikty darbų, kaip tai: murmėjimo, nepagudojimo savo liuosanorės vyresnybės. (Tam pačiam „Žv.“ numeryj kun. Žindzius, vadinamas S.L.R.K.A. „dvasiškas vadovas“, atsišaukia: „paguodokime vyriausybę“).

Na, iš tokios filiozofijos ir matome išdygusius kalėjimus, kartuves, seniaus kunigų „Sventosios“ inkvizicijos sukurtus laužus, kur spirgino žmones, kurie neišsivadėjo savo liuosą noro ir iki nukankinant nesiliovė skelbę žmonėms meilę, lygybę, šviesą.

Iki šiol negalima buvo suprasti „Žvaigždės“ devizos: „Dorybė be tikėjimo yra niekai“. Dabar tas išsiaiškino. Ji su visais savo apginėjais turi tokį supratimą apie dorybę: „Jei iš mūsų kunigų, žmonės atima liuosą norą, tai nedora, jei mūsų atimam žmonių liuosą norą, tai dora. Panašiai sako Afrikos laukiniai: „Jei kas pagrobia mano pačią, tai negerai (nedora), jei aš pagauanu kito pačią, tai dora“; arba, anot ugnėzemiečių žmogėdžių: „Jei aš kitą suvalgau, tai gerai, jei mane suvalgytų, tai but negerai“.

Teip tie laukiniai tamsūs žmonės atsako misijonieriams, paklausus, kas yra dorybė arba geras darbas ir kas — nedorybė arba blogas darbas.

Kas tai, kad katalikiški doros mokytojai ne ką atsitolinę nuo laukiniu pagonų!

Kunigai, matyt, delto teip pasmerkia socialistų mokslą, kad įvykus socializmui kogerore nereikės nė kunigų! Kun. Saur. ir sako, kad „kuomet nebus nei ponų, nei tarnų... zinoma, tokiu budu jau nereiktų nei kunigų“.

Tai gi aiškiai sulygina kunigus su ponais, kurie sėdi ir nori sėdėti ant varguolių sprandų, atėmę iš tų varguolių visą liuosą norą, neduodami nė murmet prieš vyriausybę,

nė pamislyt ką priešais ją, nes užtokius „piktus darbus“ tuojaus — verdančioji smala, velniai, Sibira, „Apeizdos Dievo“ skerdyrės (Chicagoj), policistų lazdos apie bažnyčias (Scrantone ir k.); tai vis darbai ponų-kunigų, kuriems Dievas davė „visokią galybę“, o pats jau negali jokiais įstatymais jų saivališkių galybių aprubežiuot. Bet iš senovės toje priespaudoje vieši dvasia šaukianti: „Žmonių balsas, tai Dievo balsas“. Ir milijonai žmonių susipranta ir pakelia balsą prieš saujelę savo skriaudėjų — ponų ir kunigų, reikalauja sau lygių tiesų, laisvės, „liuosą noro“, kad galėtų patįs valdytis ir dirbti visi išvien, kad nebutų tarp jų ponų, nė vergų—tarnų. Ir žmonės laimės, turės „visokią galybę“ diduma, o ne keletas išnaudojų; sutrupis vergijos retėzius ir perkals juos į arklus, nežurint, kad ir visos „Žvaigždės“ ir „Šaltiniai“ stengsis juos užlaikyti ir pridrutinti prie žmonių kojų ir rankų. Žmonės tai pergalės, nes jų prie tos kovos jau plačiai pasklidęs balsas, o jų balsas, tai Dievo balsas!

Nelaisvamonis.

Ar ne denuncijacija?

„Žvaigždės“ N.16 tulas X. iš Lietuyos rašo apie socialistų demokratų nedorus darbus, paminėdamas Naumiesčio pavieto vietas ir vardus. „Žv.“ redakcija patvirtindams, kad tai „ištikimo žmogaus“ rašyta ir „jo privestų faktų teisingumą liudiją teipgi tuos dalykus ištyrusių ypatų parašai“. Toliaus rašo: „Bet tų niekadarių pavardes tuo tarpu paliekame savo žinioje. Daugumas jų paeina iš gerų ir dievobaimingų žmonių ir tur Amerikoje lietuviškos visuomenės dideliai guodjamus giminaišius. Jiems nenorime gėdos daryti“.

Toje korespondencijoje X (Iksas) rašo, kad socialistai grasindami revolveriais iš kai-kurių žmonių išreikalavę pinigų. Teisingumas tų faktų pasirodys, zinoma, ne „Žvaigždėje“. Bet dabar jau keistai, labai keistai išrodo to Iksa tvirtinimas. Jis sako, kad tie darbai buvo daromi L. S. D. P. C. Komitetui paliepus ir jis (X) tą žiną, nes pats prie tos socialistų kuopos prigulėjęs, tik paskui atsimetęs, kaip pamatęs negerus darbus. Tai gi viens iš dviejų: ar tas X. yra pravokatorius — išdavikas—šnipas, kurs veidmainiškai apsimetęs socialistų įstojo į kuopą, ar vėjagalvis—ištizelis — jeigu, kaip jis sakosi, pripažino socialistų tikslus, o tik niekina tuos tikslus dėl nepatinkamų jam įrankių. Tokiu budu išeitų: jei kunigai negerai ką daro, tai ir tikėjimas niekai? Negana to „Žvaigždė“, kaip zinoma, katalikišką laikraštį „Kataliką“ vadina bedievišku, socialistų sėbru. Todėl įstabu, kaip ji socialistų sėbro korespondenciją galėjo patalpinti! Jeigu žmogus paėmęs į rankas tik vieną L. S. D. P. atsišaukimėlį negali gauti išrišimo pas paprastą kunigą ir reik rašyt pas vyskupą, tai kur gavo išrišimą ponas X., kuris priklausė prie L. S. D. Partijos?—Keisti jų kovotojai, jų, revoliucijos priešai! Pasirodote tai provokatoriais, tai vėjagalviais, veidmainiais — farizėjais, o virš visko — garsiais melagiais! Neįtikėtini tie jų pranešimai — denuncijacijos! Jei panašūs darbai — kunigų giminaišių padaryti! — ir buvo, tai da ne tame visa baisenybė. Bet kur „Žvaigždė“ gaus išrišimą už patalpinimą korespondencijos tokio žmogaus, kurs sakosi: „socialistų paslaptis viską žinau, nes iki nekuriama laikui ir aš pats buvau jų didžiuliu kalininku“.

„Žvaigždė“ da, vienok, turi tiek doros, kad nenor „guodojamiems“ daryti gėdos. Šiaip butų patalpinus pilnas pravardes ir butų pridarius karės-laiko teismui darbo.

J. Baltrušaitis.

Politiszkos žinios.

Maskolija.

Dumoje pakelta prieš valdžią reikalavimas pasiaiškinti delei kalinių žudymo Rygoje. Mat buvo aiškinama, kad balandžio 13 d. 30 kalinių išlaužę grotas ir duris ir norėję pabėgti, tik kariumenė šuviais privertus juos sugrįšti į kameras prie tam 7 jų liko nušauti.

Interpelaciją valdžiai pakėlė Rygos atstovas, kuris tvirtino, kad kaliniai nepadare jokios priezasties juos šaudyti, nebandė pabėgti, tik valdžia išanksto, girdi, surengusi tas žudynes, kad tuom butų pašalinti keli žmonės baisiai iškankinti per paskutines 3 savaites. Vietinė valdžia bijosi, kad tie žmonės galės liudyti baisius jos darbus prieš komisiją, kuri tam tyčia paskirta, tų žudynių ištyrimui. Šitas įnešimas sukėlė visą audrą dumoje ir neapsiejo be garsių priktzodziavimų ant valdžios.

Kitą interpeliaciją įnešė atstovas iš Astrachano; jis užklausė valdžios apie jos mėginimą baisių kankynių tardant politikos nusikaltėlius, kad vienas kankinamųjų, negalėdamas iškentėti padegė savo lovą ir teip užbaigė savo gyvenimą.

Paskiau dumoje vėl kilo trukšmas: išmesta laukan caro šalininkas alstovas! Tas teip buvo. Keli gražiai apsitaisę žmonės įėję į Peterburgo universitetą pradėjo šaudyti iš revolverių į universiteto viršininkus, kuriuos apėmę iškraustė kišenių, paėmė 1,700 rub. ir pabėgo.

Tą paprastų plėšikų pradbę atstovas Šolgrin, konzervatorius, caro šalininkas, užmetė dumoje ant revoliucionierių ir prie tam prasitarė: „o gal ir jūs, ponai atstovai revoliucionieriai, turite čia, dumoje, bombas kišeniuose!“.. Už tokį parlamento tiesų mindžiojimą Šolgrin buvo prievarta išmestas iš dumos, o tada 40 jo draugų demonstratyviškai patį aplėdo salę. Mat visur revoliucijos priešai dirba anarchiją.

Tie monarchistai (caro valdžios šalininkai) atstovai ir kiti, sykiu su pačia valdžia ir juodašimčiais norėtų kuogreičiausiai išvaikyt dumą ir palikt tą pačią neapribuotą valdžią, tik vieno daikto bijo. Ne teip revoliucijos jie bijo, nes mat stengiasi revoliucionierius atstovus teip suerzinti, kad paskui juos išvaikius, žmonės matytų, jog jie buvo kalti, o ne valdžia (bet monarchistams juodašimčiams, tas vis nepasiseka—nebrėkos toki!) Bet jie ir valdžia bijo išvaikyti beveik tik dėlto, kad; be dumos joki kapitalistai nenor jai (valdžiai) paskolinti pinigų, kurių teip jai reikia, o netur. Tik dėlto ir sušaukta kaip pirmąją, teip ir šita, antrąją, dumą, kad skolintojai reikalavo: sušaukit, sako, žmonių atstovus, tegul jie užtvirtina paskolę tai gausit pinigų tiek ir tiek. Bet kadangi valdžia žmonių atstovams arba dumai, neduoda jokios sprendžiančios galės, jokios valdžios, tai ir vėl ji negauna paskolės, nes atstovai negal ir nenor pritart valdžiai, nes žino, kad caras su savo biurokratais viską valdydamas, gavęs pinigų, pasijus galingas ir žmones spaus kaip spaudęs, neduos jokios laisvės nė palengvinimų.

Nebogatovas, kurs už pasidavimą su savo laivynu japonams per karę tapo pasmerktas mirčiai, o paskiau carui „pasigailėjus“, palikta bausmė 10 metų kalėjimo, dabar pradėjo

atlikti tą savo bausmę Petro-Povylo tvirtovėj. Jis ten gavo puikiai ištaisyta vietą ir virtuvę ypatingai gera.

Valdžia bijo visuotino streiko, kuris grėsia. Mat ant Maskvos geležinkelio pasidarė nedidelis streikas, tai valdžia daro viską, ką gali, kad tik jis neišsiplatintų, kaip užpernai, kada visuotinas streikas prasidėjo nuo to paties geležinkelio.

Valdžios tarnai ir šnipai patįs daro revoliucionierių sąjungas—t. y. išvajoja. Šnipas Panomarevas Vilniuje susekęs didelę revoliucionierių sąjungą, prie kurios priklausą daugybė aficerių, o tikslu jų buvo—gabenti ginklus iš Prusų. Suėmė daug aficerių ir šiaip žymesnių žmonių, bet dabar teismas perkratinėjęs jų kaltes atrado nekaltais ir visus išteisino. Pasirodo, kad šnipas pats išsvajojo tą baisią sąjungą ir pats su savo pagelbininkais šnipais pargabeno iš užsienio ginklų, bombų ir paslėpęs tai pulkauninko Miasojedovo arklidėje, atidengė „suokalbį“. —Panomarevas nusiūstas į Dumą, kad tyrinėtų atstovus ir pranešintų viską Stolypinui. Pasirodo, kad jis apie dumą jam pranešdavo nebutus daiktus. Už tą viską, sako, turbut jis bus atstatytas nuo šnipiškos vietos.

Peterburgo girios mokyklos studentas Matzok areštuotas kaltinamas už prigulėjimą prie suokalbio priešais gyvybę did. kunigaikščio Nikolajaus Nikolajevičiaus (caro pusbrolio), kurį neseniai (balandžio 10 d.) norėjo nužudyt važiuojant traukiniu.

Kaukaze tapo pašautas vyriausias Persijos ministerijos inžinierius, Mirza Abbas Khan. Menama, kad tai Persijos revoliucionierių darbas.

Minske nenusisėkė pasikėsymas ant Minsko gubernatoriaus gyvybės. Areštuota du suokalbininkai, kurie tykojo

išeinant gubernatoriaus iš savo rumų. Areštuota daug žmonių, kuriuos kaltina kaipo vietinės teroristų kuopos sąnarius.

Peterburge areštuota 35 sąnariai „kovojamiosios organizacijos“, tarp jų yra 7 moters. Areštų daugybė visur, nors ir дума veikia, ir laisves žada valdžia, kuri ir karės-lauko teismus gina nuo dumos. Duma nieko negal veikt.

Belgija. Pereitą kartą buvo paminėta, kad ministeriai atsiskėlė nuo vietos, nes parlamento dauguma, balsuodama už sutrumpinimą darbo dienos kasyklose, pasirodė priešinga jiems. Paskiau pasirodė, kad karalius Leopoldas ir ministeriai išanksto buvo nutarę jokiū būdu nepriimti to įstatymo sumanymo (8 valan. darbo dienos), o bet ministeriai leido parlamentui tati a pkalbėti; taigi parlamentas, net ir atgalieiviai jaučiasi labai iš valdžios pusės užgautas, kad daro iš jo lyg juokus. Iš to kyla didis susidurimas parlamento su valdžia.

Priesz celibata. Iš visos Čekijos susirinko į Pragę katalikai kunigai—apie 2,500,—su tikslu—protestuoti prieš kardinolą Skrbensky, kam jis uždraudė kunigams priklausyt prie „Čekų katalikų kunigų sąjungos“.

Šita kunigų sąjunga varė agitaciją, kad katalikų kunigijoj būtų padarytos permainos ir panaikintas celibatas, t. y., kad kunigai turėtų tiesą vesti moteris arba ženytis.

Isz Amerikos.

Redaktorių nėra kalėjime!

Ohio valstybės kalėjime, Columbus'e, tarp 2,600 kalinių yra, kaipo žymesnių žmonių: 22 kunigai, 46 advokatai ir 21 bankininkas; redaktoriaus ir nauzdintojaus (drukoriaus)

nėra nė vieno. Šitą žinią laikraščiai su smagumu apgarsina.

Grekiškos stovylos apredomos.

Dandury, Conn. Augštesnėje mokykloje stovėjo senos grekiškos stovylos: Belvederiškis Apollo ir „Discus Throver“. Išėjo prisakymas (turbut mokyklos vyriausybės), kad tos „figuros turi but aprėdytos nuo 9 valandos ryto, o jei ne, tai busią išmestos ir sumuštos“ (!!)

Daugelis jaunų vyrų ir moterų ėmė rodavotis su siuvėjais, kaip čia būtų geriau aprėdžius tas puikias artistiškas stovylas. Apvilkti naktiniais marškiniais, kelinėms, bruslotais, ar kiteliais—bus didelis anachronizmas, nes nežinia lemtai, koki buvo senovės grekų naktiniai marškiniai. O be to apauti kelinėms negalima, kadangi kojos prilipusios arba išvien iškaltos su pastovu: reikia pridėjus matariją apsiuti. Didelė galvasuktis, ypač, kad reikėjo tai greitai padaryti. Kaip padarė—laikraščiai nepranešė.

Katalikai ir Cornell universitetas.

Ithaca, N. Y. Rochesteryje (N. Y.) yra vyskupo McQuaid katalikiška mokykla, kurioje mokiniai gali išeiti aukštesnių mokslus, bet negali gauti universiteto diplomo. Ta mokykla kreipėsi prie Cornello universiteto, klausdama, ar jos mokiniai galėtų laikyti universitete egzaminus ir gauti diplomus. Universiteto prezidentas neprieštarauja tam ir jei katalikai norėtų, galėtų laikyti egzaminus tame nesektiškame arba „bedieviškame“ universitete; bet yra klausimas ar univesiteto valdyba priims tą leidimą, nes mat sako, kad to universiteto instrukcijos „fizijologijoj, filiozofijoj ir istorijoj“ esą neprielankios katalikų tikėjimui.

Filiozofija ir istorija tai su prantamas daiktas, kad ant

grynai mokslisko pamato stovinti, negali but katalikystei prielanki. Bet pasirodo ir fiziologiją katalikystė savaip aiškina, o jei taip, tai ir anatomija (kuno surėdymas) ne tokia, kokią ištyrė grynasis mokslas! Kapitalistų melas.

Neseniai buvo pranešta apie niekadėjus geležinkelių pėšikus, kurie tyčia padarė taip, kad traukiniai susimuštų; apie Pittsburghą net sargyba buvo pastatyta dėl tų niekadėjų. Bet kaip dabar geresni ne kapitalistų bernų laikraščiai praneša, tai tokių niekadėjų nebuvo ir nėra, o tik patys kapitalistai geležinkelių savininkai prasiūnė, dėlto mat, kad visuomenė pradėjo stačiai mūmėt, kad labai tankiai atsitinka nelaimės ant geležinkelių dėl kapitalistų godumo, t. y. kad neapžiūri kaip reikiant, darbininkus ilgai verčia dirbti ir tie nuvargę padaro daug klaidų ir tt. Viską kapitalistai daro, kad tik jiems pigiau išeitų, o žmonių gyvastis jiems nerupi.

San Francisco griuvimo metinės.

Balandžio 18 d. suėjo lygiai metai nuo žemės drebėjimo ir ugnies, per ką sunaikintas tapo miestas San Francisco, Kalifornijoje. Dabar San Francisco išnaujo atstatytas ir tos nelaimės nė nematyt. Atstatant miestą nelaimingieji vargdieniai galėjo užsidirbt ir išlikti nuo bado, bet geriausiai užsidirbo miesto valdininkai apipleddami aukas suaukautas nukentėjusiųjų pašelpai. Miesto majoras Schmitz ir jo pagalbininkas advokatas Ruef da ir dabar stovi neišteisinti teismo.... Katrie namus turėjo, atsiėmė ugnepinigių ir jiems vargo nebuvo. Bet per tai kelios apsaugos kompanijos turėjusių net subankrutyti.

Streikai.

Bisbee apielinkės, Arizonoj, angliakasiai sustreikavo, reikalaudami nuo kasyklų savininkų pasirašyti po kontraktu

su unija. Darbininkai, sako, laimėję.

Alaskoj sustreikavo 2,500 kalnakasių, priklausančių prie vakarų kalnakasių Federacijos. Užsitikėję, kad išlaimės.

Kalifornijoje, Angels Camp apielinkėj streikuoja tukstantis unijinių kalnakasių, reikalaudami 8 valandų darbo dienos ir didesnio užmokesčio.

Vakarų kalnakasių Federacija, kuri yra socialistiška, pradeda labai greitai augti savo sąnarių skaitlium.

Pačtos apvogimas.

Raleigh, N. C. Nežinomas vagis pavogė iš pačtos maišo siuntinį su 10 tukstančių dol. Vagystė atsitiko kelyje tarp Washingtono ir New Yorko.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Baltimore, Md. Balandžio 15 d. lietuviški kriaučiai Henri Silvermano gavę už formoną žydėlių, visi sykiu padarė streiką, reikalaudami lietuviško formono; bet ir vertėtų nepasiduoti žydeliams kurie mus jau visokiomis pusėmis spaudžia. (? Red.). Tai but rodo juokas, kad toks formonas nemokėdamas susikalbėti su lietuvišiais, o išverstų (? Red.) kitokia sistema darbą atlikti. Gal Silvermanas nori pradėti su žydėliais atlikti savo dirbtuvės darbą, tai tegul sau laikosi, o mes, darbininkai, laikykimės vienybės.

Streikieris.

Forest City, Pa. Mes lietuviai piliečiai 1 d. balandžio surengėme viešas prakalbas su deklamacijoms. Kalbėtojais buvo revoliucionierius draugas Pijus Grigaitis L. S. D. P. atstovas ir draugas F. Živatkauskas; deklamatorės — Grybiutė ir Rutkauckiutė iš Scranton, Pa. Pirmsėdis J. Gulbinas prašė publikos ramiai užsilaikyti ir paaiškino prakalbų tikslą. Mergaitė

Grybiutė deklamavo „Darbininkas“. Potam revaliucionierius p. Grigaitis savo prakalboj aiškiai ir karštai išrodė vargus Lietuvos ir visos Rusijos, pradžią revoliucijos, pirmos ir antros dumos sušaukimą ir pirmosios dumos išvaidymą; visas šunybės. Pertraukus kalbą deklamavo mažą mergaitė Rutk. plonu ir aiškiu balseliu „Kalėjimas“. Kai kurios matušės sakė: „kumute, klausykite, va jau aniuolėlis iš dangaus nusileido“. Dvi moters prie manęs priėjo ir klausia: „Antani, iškur šita mergaitė? va, kuma sako, kad aniuolėlis!“ Man paaiškinus, kad iš Scrantono tokia mergaitė, viena ėmė ašaroti, o kitos pradėjo koliotis sakydama: „tu ne pasiklausyti atėjai, tik su vyrais šaipytis!“ Ir kelį vyrai padėjo nerimauti, taip, kad nedaug laukus vienas tapo už kaunieriaus išprašytas per duris. Aptyko.

Drg. P. G. prakalbėjo, kad šelptų ir remtų revoliuciją kaip kas tik išgali. Tuojaus Ona Dzikiene paėmus kepurę perėjo ir publika sumetė \$3.42, kuriuos pasiunčiu į „V. L.“ Redakciją paskirdami L. S. D. P., t. y. kam buvo rinkta. P. G. toliau kalbėjo apie Jungtinių valstijų laisvę, kapitalistų suvaržytą. Drg. A. M. Makauckas užmanė šiame susirinkime sutverti L.S.P.A. kuopą. Drg. p. G. pradėjo išnaujo plačiai aiškinti L.S.P.A. mierius, pirtardamas Makauckui ragino rašyti ir organizatorių išsiskirti. Bet Makauckui išėjus knygą atsinešt kone visi išsiskirstė ir likosi ant toliau atidėta.

Drg. Živatkauskas nekalbėjo, nes nebuvo jau laiko. Žmonelių buvo prisiriukę apščiai, o ypač moterėlių su mažais vaikeliais; nors kunigas monarka Kuras tą pačią dieną rėkė pajuodęs, kad neitų klausyti „geležinio vilko“ (teip vadino drg. P. G-tį!) prakalbų, bet žmonės monarkos neklausė,

ėjo, nors daugumas buvo girtų žmonelių. Vargiai surastum tokį kitą žmogų, kaip monarka Kuras, (nes jį „Žvaigždė“ teip pavadino): akys baidios, juodais skruostais apaugę, žvilkters į žmogų, tarsi koks Rusijos biurokratas, neišgirsi iš jo lupų malonaus, suraminančio žodžio; kas jo pamokslus girdėjo, tai žino, kas per žmogus.

Anglakasio sunus.

Easton, Pa. Atsakymas ant O. Jusaitienės korespondencijos, patilpusios „Vienybės“, N13 apie išleistuves Prano Mineikos ir apie Eastono lietuvius.

Aš nesuprantu, kodėl O. Jusaitienė negali arba nemoka aprašyti teisingai. Tokios korespondencijos, šmeiziančios vardą Eastono lietuvių, užkerta visam judėjimui, veikalams (kokiam judėjimui? Red.). Ištiesų, buvo išleistuvės į Lietuvą Prano Mineikos; ant išleistuvių užsipašė gimines ir draugus, teipgi ir Oną Jusaitienę ir visi prašyti susirinkom, drauge ir O. J. Ištiesų, buvo alaus ir degtinės. O. J-nė sako: tolek vaišino, pakol viską ištuštino. Drauge tuštino ir O. J. Jeigu kitų galvos apsvaigo, tai aš mislinu, kad ir O. J. galva ne geležinė, tai ir jos turėjo apsvaigti, ba visi lygiai gerėm. Da kas man įdomu, kad tą nedėdienį buvo socialistų susirinkimas, o Ona Jusaitienė prie socialistų partijos priguli; kodėl apleido socialistų susirinkimą, o atėjo alučio traukti?

Sako, užsigėrę ne žino ką daro, dėl unaro duotų pasikarti, meta dolerius už viens kito. Man rodos, kad žinojo, ką darą jo gimines ar draugai, davė po kelis dolerius išleistuvių, ba jie įdavė į Lietuvą parvešti dovanų giminėms: kas ziedą, kas kitokį daiktą. O kada pamatė Povilas Mineika (brolis) duodant dolerius, arba

dedant ant stalo, tai pasakė: „mano brolis ne elgėta ir nereikalauja jokių sudėjimų“. Davę pinigų atsakė: „mūsų yra reikalas, mes savo simpatiją galim atsiekti“. (O ar jie supranta, ką simpatija reiškia? Red.). Ir ant to viskas pasibaigė. Viso labo 5 ypatos sudėjo 20 dol., o buvo susirinkusių 22 ypatos. Čia man rodos ypatingas reikalas, ne kokios aukos nebuvo renkamos. O kaslink prakalbų, tai nebuvo šnekama į visus. Girdėjau, broliai šnekučiavo, kaip mylinti viens kitą, sakydamas, A. Mineika: „jeigu tau, broliu, kas negeistino atsitiktų, duok mums žinot, o mes neapleisime savo brolio“. Bet nesakė, kad mūsų draugas būvai geras ir gėrei su mumis. Tas yra tai terliojimas.

Aš nesuprantu, ką čia O. J. norėjo atsiekti, rašinėdama privatiškus reikalus, kadangi visur tas pats: ar išleistuvės, ar vestuvės, ar kitoki pokilai neapsieina be vaišių, tą patį daro ir Jusaitienė. Toliaus rašo apie biedną našlę, kuri neturėjo už ką pastatyt degtinės, todėl buk nesusirinko ant išleistuvių ir reikėjo aukas rinkti po stubas. Tarp tokio mazo skaitliaus lietuvių surinkta 30 dol., tai tur padėkavoti (kas? Red.), ale nešmeišti aukavusius, (bene ta našlė „šmeižė“? Red.). Teiposgi vienas lietuvis pasidarbavo su aukoms šilkų dirbtuvej, ten surinko 50 dol., kompanija fandros, kur jos vyras tapo užmuštas, davė 530,00 dol. ir šipkortę. Dabar galima matyti, kad ne visai biedna našlė išvažiavo.

O kada Jusaitis vaikščiojo su tos našlės reikalais ir ėmė už valandą po 25c., kodėl O. Jusaitienė nepamokino savo vyrą, kad pasidaruotų už dyką. (Tokis pamokinimas ištikro doras. Tik pačių mokytojų kas nors gali paklausti, kodėl nėjo rinkti aukų ne už

dyką, ne už pinigus? Red.). O kaslink revoliucijos, teipgi Jusaitis pirmiausiai pradėjo kelti ergelius kaslink padalinimo aukų, ir tokiu būdu visai aukų rinkimo komitetą išgriovė.

Aš matydamas, kad tokios korespondencijos užkenkia organizacijai tarp lietuvių Easton, iš tos priežasties esu priverstas aprašyt viską teisingai, idant ant toliaus nebutų tokių terliojimų. J. Cvirka.

Tą patvirtina:

*Pav. Meneiko,
Pranas Balsys,
Antonas Tuleikis.*

Mahanoy City, Pa. Vietinė 46 L.S.P.A. kuopa balandžio 17 d. parengė prakalbas Armory salėje. Pribuvo kalbėtojas p. Pijus Grigaitis, seniai girdimas visiems skaitantiems lietuviams, revoliucionierius. Susirinkimą atidarė M. Draugelis. Kalbėtojas pradėjo savo kalbą apie revoliuciją Rusijoje, nurodydamas aiškiai priežastis kurių dėlei liaudis sukilo priešais valdžią, išaiškino „raudonąjį nedėdienį“ atsitikusį Peterburge, didžiuosius streikus, išleidimą manifesto, kuriame pažadėjo caras laisvę žodžio, susirinkimų ir tt., o vėliaus kelioms valandoms užpuolė ant susirinkusių darbininkų, išvaikė ir daugybes išžudė; teipogi nurodęs pirmosios caro dumos darbus ir kokiam tikslui caras tą dumą buvo sušaukęs priėjo prie padėjimo latvių, kaip jie narsiai kovojo už savo tiesas ir kokias valdžią įtaisė kankynės. Aiškino revoliuciją Lietuvoje ir ragino susirinkusius prie aukų. Buvo trumputė pertrauka, kuomet perėjo per susirinkusius keturi vaikinai ir surinko aukų \$20.75. Tiesa nedidelis buvo skaitlius susirinkusių, bet rodos visgi buvo galima daugiau aukų tikėtis jeigu būtų kožnas aukavęs. Antru kartu kalbėtojas aiš-

kino apie Lietuvos padėjimą nurodydamas, kaip lietuviai pasielge toj kovoje už laisvę, išrodinėjo mūsų brolių nesusipratimą, kaip juos greitai galėjo suvadziot revoliucijos priešininkai, ypač kunigai; bet pagalios vėl pradėjo žmonės suprasti, kad ne revoliucionieriai užtraukia nelaimės, o tik caro valdžia, už kurią teip užstoja ir kunigai. Nurodė darbininkų padėjimą čia Amerikoj; sulyginant Lietuvos proletarai matomai esą daugiau susipratę, negu mes čionai. Ragino skaityti laikraščius apšviečiančius darbininko protą, o ypatingai „Kovą“. Kalba rodos patiko visiems, nes pabaigus kalbą dėkavojo rankų plojimu kalbėtojui. Tarpe neskaitlingo būrelio buvo keletas moterių. Linkėtina, kad Mahanoyečiai rengtų panašias prakalbas notankiausiai.

A. B. Strimaitis.

Syringfield, Ill. Kas kartas čia gyvenanti mūsų broliai lietuviai žengia pirmyn vis didesnį žingsnį prie progreso. Ačiu už tą apšviestiesiems mūsų broliams darbininkams, už jų pasidarbavimą, prikėlimą savų brolių iš pražutinios tamsybės, prietarų šaltinio ir pastumėjimą jų pirmyn ant tikro kelio ir supratimo savų darbininkų ir tautos reikalų. Berods, tiems, kurie bandė šią veikti apie labai nuvargintos mūsų tautos ir pakėlimą darbininkų sąmonės link savo luomos reikalų, daug prisieidavo nukęsti iš pusės stulpų tamsybės; bet, kaip yra sakoma, nėra to blogo, kad neišietų ant gero, teip buvo ir pas mus: šviesa pergalėjo tamsybės ukus; šiandien jau mes galime pasidžiaugti vasiais mūsų darbo, dartės visame jau mums pariamia daugumėnė.

Balandžio 8 d. Susivienijimo L. A. 79-ta kuopa pasilinksminimo vakarą su perstatymu,

dainoms ir deklamacijoms. Buvo lošta „Keršto audra“ „Kaip jų perkunas nempša“ (dvaro vaizdelis). S. Katkevičia pirsėdis 79-tos kuopos S. L. A. atidarė vakarą su prakalba paaiškindams publikai vakaro tikslą, prašė užsilaikyt tvarkoj. Deklamavo T. Galinis, A. Ukelis, O. Buškiene, O. Buškiute, Karaškiute ir k. Buvo dainos po vadovyste A. Ukelio („Tegyvuoj mūsų tauta“ ir k.)

Publikos buvo dikčiai abiejų lyčių. Laike perstatymo vienk užsilaikė pagirtinai ramiai, tik du ar trys, išėjus mergaitėms deklamuoti, šnekėjo, girdi, ką tie velniukai pasakys; bet reikia šiems atleisti, nes per savo tamsumą nesuprato ką darą; tur buti da tokių stebuklų nebuvo matę, kad maži kudikiai gali pamokinti supratimo ir doros suaugusius žmones. Ant galo buvo šokiai. Svaiginančių gerimų nebuvo. Pelnas skiriamas kelionės lešų apmokėjimui, pasiuntiniams į XXII seimą Cleveland, Chio.

Senas Krivaitis.

Plymouth, Pa. Apsukus po visą apygardę su prakalbo mis, draugas P. Grigaitis prieš išvažiuosiant į Shenandoaho apygardę, nedėlios vakare 14 balandžio kalbėjo prakalbą Plymouthe. Be jo kalbėjo da drg. Živatkauskas iš Scrantono ir deklamavo dvi vietinės merginos: M. Deimančiutė („Dirbk ir melskis“) ir Ona Nevuliutė („Nuvargintą Tėvynę“). Susirinkimą atidarė J. Simanavičius.

P. Grigaitis kalbėjo apie caro valdžios šunybes ir Rusijos bei Lietuvos žmonių kovą už laisvę, o F. Živatkauskas kalbėjo apie šunybes Amerikos kapitalistų valdžios ir jos begedišką siaurinimą laisvės.

Nors tą pačią dieną vietinis lietuvių klebonas kun. Vizgirda bažnyčioj išniekino revoliu-

cijonierių Grigaitį, ir rodijo neiti jo prakalbos klausyti, vienok žmonių susirinko į Zdanavičiaus salę tiek, kiek per daugel metų nesusirinkdavo prakalbų klausyti. Visi žmoniškai užilaukė, nežiurint ką keli rukė cigarus lyg pasamdyti. O kada antrą kartą drg. Gr. ėmė kalbėti išimtinai apie Lietuvos judėjimą ir kada užėjo kalba apie revoliucijos priešus kunigus, tai griausmingi delnų plojimai ir juokas nekartą pertraukė prakalbą. Vienas neseniai atvažiavęs iš Lietuvos katalikas neiškėsdamas pusbalsiai aiškino kitiems, kad tai tikrą teisybę kalbėtojas kalbąs. Girdi: „teip ir ma buvo, nepriėmė į spaviednę, kai pasisakiau, kad skaičiau cecilikų atsišaukimą... Turbut ir jam (kalbėtojui) teip atsitiko, kad jis tą žino“.

Kalbėtojui nurodžius, kad mėš, amerikiečiai, turėtume šelpti bent aukomis revoliuciją — ir patarus aukauti Liet. Socijademokratų Partijai, žmonės, perėjus per salę Onai Alytienei ir Marei Alytienei, sumetė 18 dol. suviršum. Kadangi prakalbas rengė ne kokią draugiją, o tik keli — gali sakyti — tik du lietuviai, tai iš to reikėjo užmokėti ir už salę 5 dol. (už įėjimą nieko nebuvo imta), ir už plekatus \$1.25, o 5 dol. paskirta drg. Grigaičiui, kelionei (nes kaip augščiau sakiau, jis iš šios apygardės turėjo išvažinėti, tai vieton imti kelionei iš abelno izdo, čia buvo da parankiau, nereikėjo išleisti ant siuntinėjimo). Atliko aukų \$6.84; pridūota „Vien. Liet.“ redakcijai.

V.

Edwardsville, Pa. Balandžio 10 d. buvo prakalbos Dzedoliko salėje. Žmonių susirinko nedaug, nes buvo šiočia diena, bet visi atydžiai ir su pasikakiniu klausė prakalbų, kurias kalbėjo iš Lietuvos atsiųstasis revoliucijonie-

rių partijos (L. Soc. Dem. P.) atstovas P. Grigaitis ir Fr. Živatkauskas iš Scrantono.

Per prakalbas, paaiškinus vienam draugui, buvo rinkta parašai po peticija arba — geriaus — protestu prieš Pensylvanijos įstatymą, uždraudžiantį ateiviams ne piliečiams turėti šaunamus ginklus. (Tas įstatymo sumanymas arba „billa“ legislaturoj jau tapo visai atmetas. Red.).

Aukų revoliucijos reikalams salėje surinkta \$5.75, ant durų, imant po dešimtuką — \$5.30. Atėmus už salę (2 dol., reikalauja 5 dol.) ir plekatus, lieka L. S. D. Partijai \$7.70; pridūota „Vien. Liet.“ redakcijai. (Pakvituota toliaus. Red.).

B.

Redakcijos užklauskimas.

Shenandoah lietuviai, kurie yra atsiuntę ant mūsų rankų aukas sergančiam raštininkui, malonės paskirti tuos pinigus kitam kokiam reikalui.

Pagieža.

Vaikščiojo po kambarį iš vieno kampo į kitą ir mąstė, kažin ką neramiai... Kankino baisi pagieža ir niekur nesimate pergalės šmėklų...

Neseniai da buvo teip ramu ir gyvenimas linksmas, bet dabar... dabar virto suvis atbulai...

Teip mąstė po kambarį vaikščiodamas kun. Bermudas, kuris laukė atvažiuojant kun. Ugio į pagelbą prie išpažinties klausymo.

Užprašytasis kunigas neatvažiuoja.

Saulė suvis ne aukštai, bokšto šešėlis nusitęsęs; visas jo kiltasis stiebas nusiklojęs ant žemės, — tarsi paniekinimas šventumo.

Suskambėjo varpelis...

Kun. Bermudas greitai išėjo pasitikt svečio.

— Tegul bus pagarbintas... — svečias tarė linksmi.

— Ant amžių, ant amžių! — atsakė kun. Bermudas.

— Tai ką?

— Nieko. Viskas teip sau...

— mostelėjo su ranka.

Susiejo į kambarį.

— Tai kaip kelionė? — klausė namiškis.

— Gerai, labai gerai.

— Malonėkite prisėst.

— Ačiū, — atsakė linksmi kun. Ugis ir atsėdė.

Tuojuo namiškis atsinešė porą gražių taurių ir stiklinę gardaus gėrimo. Pripylė į taurės, ir, pakėlę, sudaužė šaukdami:

— Už mūsų sveikatą!

Teip lenkė net po keturias.

Paraudo kunigų veidai, tarsi kepto vėžio nugara.

— Tai dabar pranyko neramumas, — tarė su pasikakiniu kun. Bermudas.

— Kas-gi buvo?... — smalsiai klausė kun. Ugis.

— Žinai — laiko dvasia...

— Kaip tai?...

— Neramu, labai neramu, — užsimastęs kietai pradėjo: — Neįstengiamo užkenkt bedievystei, socijalizmui ir mokslui žmonijos.

— Tas baisiausia, tas baisiausia, — pridūrė kun. Ugis, linguodamas galvą ir kedėje atsilošęs tėsė: — Žiurėk — keli metai atgal visi klausė; budavo, eini pasiputęs, visi kepures kelia arba griebia į ranką bučiuoti, o dabar...

Atsikėlė svečias ir pradėjo vaikščiot, kaip paprastai kunigai daro.

— Ale kokie, — pradėjo kun. Ugis, — prakeikti šių dienų, teip vadinami, mokyti žmonės, o ypač jaunieji, grynai skiria tikėjimą nuo kunigų, ir kunigus drįsta vadinti tiesiai skriaudikais! Tai ko sulaukėme!

Nutilo ir vaikščiojo užsimastę.

— Mano brolis, — pasakojo kun. Ugis, — eina į daktarus ir kaip matyt suvis palinkęs prie

socijalizmo, girdi, tik su tuom galima Lietuvą išliuosuoti iš vergijos retėzių. Jūs, girdi, darbininkus skriaudžiat protiškaiki ir medegiškai, neturit nė gėdos, nė pasigailejimo!.. Negana, girdi, kad nieko gero nepriduodat žmonijai, bet — priešingai — esate kenksmingi. Už tokias jo nuomones labai susipykau su juo.

— Neduok pašalpos haigti daktarystės mokslą už tokius persitikrinimus, — tarė pikta kun. Bermudas.

— Nekitaip ir darau, — atsakė Ugis.

Jau buvo sutemę.

Uzsiziebė šviesa ir pradėjo kazyroms lošti.

Kambario sienos ramiai tyli, ant sienos kabo išroiškiantis gražią mergišką esybę paveikslas, ta esybė rodo iškelusi ant krutinės širdį... Kitoje gi pusėj kabo laikrodys, kurio didelis, kaip mėnulis, švytuoklės skritulys ramiai tai į vieną, tai į kitą pusę krypuoja.

— Tai ką? — paklausė kun. Ugis.

— Mą kažin kas neinas — atsiliepė užimtas kun. Bermudas.

— Kas-gi šį vakarą?...

— Mą tas prakeiktas socijalizmas, kaip nequryjamas kasnis, — piktai narnejo kun. Bermudas.

— Tai nieko, — rankoje šešias kazyras laikydamas, Ugis tėsė: — Da galime lošti be baimės: tamsioji žmonių luoma mūsų įtekmėje, tik per pamokslus nesiliaukime pragariškų žodžių, o nužlugisime socijalizmą į tolimą ateities versmę.

Vėl nurimo, tarsi mėšą valgydami, tik girdėjosi kazyrų taksėjimai, panašiai, kaip moteris ant soželkos su kultūvėms žluktą skalbia.

Naktis smarkiai slinko, jau laikrodžio rodyklė užsisuko ant pusės po pirmos.

— Bus gana — tarė pažvelgęs į laikrodį kun. Bermudas.

— Tegu buna gana — pridūrė kun. Ugis.

Šaltai besijuokdamas, kun. Bermudas iš spintos atnešė praloštus devyniasdešimts aštuonis muštinius.

— E, tiek pralošti, — gailinos.

— Tai nieko, — guodė kun. Ugis: — Pora gerų numirėlių palaidosi ir vėl sugrįš tie piniagai, suprantai? Pora sykių atgiedosi: „Mirė, mirė lobininkas, duok Dieve ir kitą“...

Teip praleidę dieną ir nuėjo ant atsilsio. Apkabino naktis į savo meilišką glėbį tuos kenksmingus tinginius ir suteikė ramumą.

Pabudę ryte, matė nuo saulės blizgantį bokštą, vieta pui kybės, ten iš suvytusių nuvargintų žmonelių lupų trykšta garbės fontanas.

Nuėjo į bažnyčią ir teip dieną praleido įsilindę į Kristaus tarno kailį.

— Na, o ką? — paklausė parėjęs kun. Bermudas: — Ar daug nuodėmių išnaikinai?

— Juokingai atsitiko, — pradėjo pasakoti Ugis: — turbūt bedievi pavariau.

— Na gi... — apėmė zingėdumas.

— Pasakė nuodėmę — pasakojo kun. Ugis, — už kurią pradėjau barti sakydamas: Kaip tavo perkunas neužmušė. Girdi, „kad žiemą“. Teip užpykau, kaip tavę, sakau, kiau ra žemė neprarijo! Girdi, „kad ant šiaudų!“... Už tai ir pavariau.

— Gerai, gerai, — džiaugėsi kun. Bermudas.

Teip ir užsibaigė šventdienis. Kun. Ugis iškeliavo namo, o kun. Bermudas pasiliko bekariaudamas su laiko dvasia. Jam rodė kova karti ir nepergalima, lyg būtų nusikirtęs ranką, kurios jokiū būdu pridurti nebutų galima.

J. Šiburis.

K. Milišauskas,

persikraustė nuo 285 E. Market st. ant 18 Baltimore st. Wilkes-Barre.

Dabar įeina Hotelį ir kriaušystę. Reikala kreipkitės po minėtų adresu

Visos pasaulės darbininkai eikit išvien!

Šveskime pirmą Gegužės!!

Brooklyno suvienytos lietuviškos draugystės surengia iškilmingą apvaikšiojimą Gegužės 1-mos dienos su demonstracija gatvėmis. Demonstracija prasidės 7:30 valandą vakare. Tame apvaikšiojime dalyvaus 15 draugysčių. Nu tarta kiekvienai draugystei turėti po transparentą ir vėliavas nešti Amerikoniškas butinai. Demonstrantai turės raudonus ženklus (kukardas). Neturinti ženklo už įžengą į svetainę turės užsimokėti po 10 centų. Moterims dykai. Grieš 3 benai demonstracijoje. Po demonstracijai visi sugrįž į svetainę Gergeno 91—93 Grand str. Brooklyn N. Y. Prakalbos bus: lietuviškai, angliškai ir gudiškai. Apart vietinių kalbėtojų pribus p. P. Grigaitis.

Širdingai užkviečia

Apvaikšiojimo

Sekr. A. Lesniauskas.

Pagaukit vagį!

Joną Rutkaučį.

Vagilius dar jaunas, apie 20 metų amžiaus 5 pėdų ir 5 col. didis, du metai kaip Amerikoje. Iš Lietuvos paeina: Gudonių kaimo, Seirijų parapijos, Seinų pavieto, Suvalkų gubern. Atkeliavęs iš Lietuvos Pittsburghe, Pa. ant Soho str., lietuviui už kelis mėnesius už miestą neužmokėjo; persikėlęs į West Lynn, Mass., vieno vaikinio baksą atplėšė, kito laikrodį, pasiėmė podraug vertėje 50 dol. ir atsibeldė į Shenandoah, Pa., po numeriu 311 E. Centre str. ir 2 d. balandžio, kada burdingbosis dirbo, jis atplėšė jo baksą, sugrabojęs 100 dol. išvaziavo, kur menama, kad apielinkėje Pittsburgho, Pa. Tad visi apsisaugokit nuo jo ir, kur jisai atsibels, malonėkit duot man žinią, o aš busiu širdingai dėkingas!

Liudvikas Rutkauckis,

311 E. Centre str.,

Shenandoah, Pa.

Paroda, Daidos ir Balius!

Tik apsvarstyk, da niekad nebutas atsitikimas „Moving Pictures Illustrated Songs and Dancing“ ant COLUMBUS SALES 11 North Main Street, Wilkes-Barre, Pa. Paneidolio vakare Gegužio (May) 6 dieną 1907 m. Bus parodyta gražūs krutanti paveikslai iš atsitikimų Lietuvos ir Amerikos. Rodant paveikslus giedos garsus solistas D. Evans, pritaikindamas žodžius prie paveikslų. Po parodai bus lietuviškos dainos dviejų chorų su merginoms ir vienu vyrų. Toliau prasidės šokiai, nes grajys 12 muzikantų. Šokiai tęsis iki 2-jų naktije. Baras bus aprupintas geriausiu alum ir skaniais užkandėliais. Duryš atsidarys nuo 6 vakare. Paroda prasidės 7:15 vak. Įžanga suaugusiems 25c. vaikams 10c. Dalis pelno bus paskirta mokslaviamis. Rodytojas A. T. Rachunas.

Laisvės Pranešimas.

Pranešam draugams ir norintiems prisirašyti jog „Laisvės“ susirinkimas atsibus 28 d. Balandžio, svetainėj Enterprise National Bankos ant 2 po pietų. Bus prakalbos ir tolesnis konstitucijos skaitymas, todėl visi yra kviečiami.

Ši mėnesij bus prirašinėjimas draugų prie S. L. A. ir apkalbami seimo reikalai.

Įstojimas šį Balandžio mėnesį, tiktai \$1.00 paskui bus nuo 3.00 iki 5.00.

Negaledami ateiti ant susirinkimo, atsiliepkit pas „Laisvės“ sekretorių.

Kviečiame vardan „Laisvės“

F. J. Bagočius,

1914 Ann St. Pittsburg, Pa.

Kaslink apgarsinimų.

Tuli save garsina ir laikraščiuose su išsigyrimais, nors ir visai neišpildo to, kaip apgarsinimas apie jį kalba. Toki tai bergzdi darbai ir suviliojimai.

Kad garsintis laikraščiuose, tai neužtenka, kad laikraštis garsintoją pagirtų, vienok kad garsinami tavorai arba darbai jau panaudoti pats save garsintų, o toki tai teisingi apgarsinimai.

Kaip daktarams bei gydytojoms, tai geriausias apgarsinimas, kad jo išgydyti ligoniai garsina t. y. pats daktarai už save kalba.

Štai kaip žemiau esantis laiškas liudija:

Ambridge, Pa. Box 192

B. Gramba.

Guodotinas Tamista D.E.C. Collins liek arstas mėš atsie-mėm tą dieną, kaip jos tik čia pribuvo 16 d. vasario, už kurias ačių, suvartojome, ir liga prapuolė ir sveikesnė jeučiasi už ką nuoširdžiai dėkavoju D. E.C. Collinsui Varonika Grambienė. Jeigu atsieitų kada sirgti, vėl pas tamistą nusiduosim, ba mėš mislinam, kad nieks kitas dr-as teip greit nebutų štant išgydyt. Su guodono guodotinam D.E.C. Collins.

B. Gramba ir jo moterė

V. Grambienė.

Aukos.

Revolucijos reikalams.

Plymouth, Pa. Per

prakalbas.....\$6,84

Edwardsville, Pa. Per

prakalbas.....\$7,70

Forest City, Pa. Per

prakalbas.....\$3,42

Buvo (N 15) \$122,81

Viso labo \$140,77

GRAMATIKA

angliškos kalbos.

su ištarimu kiekvieno angliško žodžio lietuviškai, kaip tai: *beast* (byst) *žvėris*; *eight* (eit) *aštuoni*; *eye* (ai) *akis* ir t. t.

174 psl., su prisiuntimu - \$1.25.

Naujas Budas

išsimokinimo gražiai lietuviškai rašyti, be pagalbos mokintojaus, 24 psl., su prisiuntimu 10 ct.

Pinigus reikia siųsti per „Money Order“ ant šio adreso:

Vaikų Draugas arba kaip išmokyti skaityti ir rašyti be mokintojo. 220 abrozėliai parodo žodžius druko ir gražaus rašto. Rašto žodžių yra 285. Psl. 64. Su prisiuntimu 15c.

P. MIKOLAINIS,

P. O. Box 68 New York City.

Žmogus.

J. Akuratero apysaka.
Iš latviškos vertė J. Baniulis.

(Pabaiga.)

„Reikia buti stipriam“, — Andriejus norėjo perliudyti save ir vėl užmerkė akis; ant jo užpuolė, it draskanti paukščiai, mintys ir draskė ir kankino jį be galo, be saiko, bet naktis, tarsi juodas debesys, slinko, lyg amžius.

Andriejus vėlai pabudo. Galėjo buti dvilika, gal ir vėliau. Galva buvo lyg apsvaigusi ir visi sanariai nuvargę ir be spėkos. Jis visai nenorėjo keltis iš lovos, — toks savotiškas nuovargis ir nerupestingumas buvo apėmęs jį. Bet jis apmąstė, kad tačiaus turi eiti į ieškotis maisto, kad galėtų užlaikyti gyvastį...

Atsikėlus jam ir apsirengus, kas ten pabaladojo į duris. Jis, atidaręs, pamatė namų gospadorių. Tas buvo nedidelio ūgio, storas, su pusiau plika galva.

— Jeigu tamista da lieki, tai užmokėsi tuoju, — jis sakė, — nes kitaip aš apgarsysiu, kad kambarys leidžiamas ant randos. Tamista da esi skolingas du rubliu už pereiną mėnesį.

Andriejus nieko neatsakė.

— Na, kaip — liekate?

— Visai išeisiu, — Andriejus nerupestingai atsakė.

— Tamista užmokėsi man du rubliu.

— Aš neturiu.

— E... Da neturite... Tokiame atsitikime aš busiu priverstas tamistai... užgriebti... Paimsiu žiponą...

— Imkie viską... parazite, bet duok man ramybę! — Andriejus užriko ir užtrenkė duris. Jis pats savęs jau nebepazino, jis niekad nesiskoliojo ir neklykė, bet dabar jis norėjo vytis tą žmogų ir primušti jį, arba ir — užmušti! Jis apsirengė ir išėjo ant gatvės. Oras buvo vėsus. Šaltas ir drėgnas rudens vėjas nešė kuliais per orą debesius ir lijo retas lietus: ant gatvių buvo netyri vandens liugynai; ant visko kvėpavo amžina liudnybė.

Per Andriejų, perbėgo drėbulys. Norėjo sugrįžti ir pasiimti žiponą, bet atsiminė, kad jis skolingas du rubliu, ir dėlto nenorėjo imti. Dėlko-gi maitintis iš kitų mielaširdystės — tegu jie ima, kas jiems priklauso.

Jis ėjo skubiai, norėdamas kiek sušilti. Eidams pro naujai statomą triobą, pamatė darbininkus stalazėmis nešant į viršų plytas ir jis labai užsinorėjo dirbti, pridėti visą savo spėką, užmiršti nuovargį, gavus darbą. Bet kas-gi jam tą duos? Ir jis ėjo toliau, nežinodamas, kur.

Pagaliaus jis atėjo į miesto pakraštį, kur augo retos pušys ir tarp jų buvo nelygios smilčių kuopelės. Jis atsėdė ir pasiremė ant rankos. Pušų višunės šlamėjo ir vaitojo, tarsi mąstydamos ir šaukdamos viena kitą; tas šlamėjimas buvo begalinis, lyg ilga neapmąstoma mąstis, ir ji apsupo viską savo uždangalu... Andriejus pamatė keletą žingsnių toliau gulintį ant žemės žmogų. Žmogus karts nuo karto sudėjuoja ir vėl guli rnmiai. Jo drapanos buvo sudriskusios ir tik vieni skaruliai kabojo ant jo, ant kojų turėjo apsiavęs medines klumpes ir kiauras pančiakas.

Vėl jis suvaitojo ir susirietė. Jis kas-žin ką išvėmė. Nusiramino atsuko išgeltusį savo veidą priešais Andriejų ir prašneko:

— Tris dienas buvau nevalgęs nė kąsnio... Šiandien nupelniau... čielą pusrublį. Ir pietus pavalgiau, bet — tegu velnias patraukia! Nieko viduriai nepriima; tai tau ir pietūs!...

Ir pradėjo plusti daug netinkančių, baisių žodžių...

Andriejus pakilo ir sklido tolyn. Ar-gi ir jam ten kelias?

Jis išėdėjo keletą valandų restauracijoje ir iš nuovargio buvo prisnūgęs. Tarnai jį išvijo. Ant gatvės buvo jau tamsu ir jis nežinojo kur eiti.

Ant kampo priešais jį važiuo karieta, kurioj sėdėjo — teip, tikrai sėdėjo Lida. Ji pažvelgė ant jo ir nė nepasijudino, jos veidas paliko šaltas, kaip ir buvęs. Ir jis norėjo šaukti paskui ją: „Teip, aš žinau, kad jūs da ilgai, ilgai gyvesite!“

Jis pasisuko ir ėjo iš miesto į laukus. Lietus pradėjo lyti stipriau ir stipriau ir visas dangus teip užtemė, tarsi debesiai ten būtų sukrauti sluogznių sluogsniais. Andriejus drėbėjo nuo šalčio, bet jo kojos žengė mekaniškai užimtuju keliu. Visa jo dvasia buvo pilna verksmo. Jis labai ilgėjosi atilsio. Jis norėjo buti šiltam kambaryj, kur žibėtų šviesios ugnis, kur galėtų atsilsėti ir kur būtų draugai ir kalba apie gyvenimą ir spėką. Dabar jis atjautė tamsos ir daugumos spėką, iš kurios jis juokėsi, dabar tie jam atmonijo. Baisi yra žmogaus beprotystė eiti prieš šitą kalną: jis yra ėjęs, bet jis puolė giliai, giliai į bedugnę. Tik tai jo sąžinė jį ramino — toji sąžinė, kuri sako, jog jis yra stiprus ir neperlaužiamas.

Jis jautė po kojų gelžkelio vėzes ir iš gijos tamsumos ant jo žvelgė dvi raudonos ugnis, tarsi žvairuojančios akis, ir jos augo kiekvienu akies-mirksniu didyn ir didyn. Dėlko-gi da ilginti šitą gyvenimą — keleta sekundų, ir jis būtų liuosas... Ir šita pagunda kėsėsi ant jo

Isz visur.

Anglija ir Ispanija, kaip menama iš atsilankymo karaliaus Alfonso pās (Anglijos) karalių Edvardą, susitarė užsienio politiką varyti iš draugės, vieną kitą gelbstinti. Jeigu būtų karė, tai Ispanijos priplaukos būtų laisvai priimanamos Anglijai, o šita už tai prizada Ispaniją pinigais padėti įkurti didesnę laivyną ir kitaip gelbėti.

Liepojuj kareiviai buvo padarę mitingą. Dalyvavo apie 1000 Liepojaus igulos (garnizono) kareivių. Mitingas buvo policijos išskirstytas. Suimta 18 žmonių.

Vienas Kaukazo atstovas Maskolijos dumoje gavo tokią telegramą iš Tifliso: „Šiandieną ryte užmuštas vienas darbininkas-socijaldemokratas. Kiti darbininkai sugavo užmušėjus ir nuginklavo juos. Atbėgusi policija paliuosavo užmušėjus ir atidavė jiems ginklus. Jų vietoj-gi ėmė suiminėti tuos žmones, kurie sulaike buvo užmušėjus. Kalba, kad suimtuosins galį atiduoti karės lauko teismui“.

Užpernai sukilusieji Juodųjų Jurių šarvuočiaus „Kniaz Potemkin“ jureiviai pabėgo į Rumuniją ir ten jie iki šiol kenčia didelį vargą ir badą. Neseniai jie kreipėsi prie Anglijos valdžios su prašymu, kad jiems duotų tiesą važiuoti į Angliją, kur jie ketina pristoti prie kariško arba vaizbinio laivyno.

Renkant atstovus į Finlandijos seimą Socijaldemokratų partija gavo balsų 328,569, Senųjų finų part. — 243,742, Jaunųjų finų part. — 122,100, Švedų partija — 110,858, Žemiečių sąjunga gavo 42,211 balsų. Socijaldemokratų atstovų išrinkta 83, kurių tarpe yra

11 moterų (iš viso moterų atstovių yra 19).

Maskolijos karės-lauko teismai nuo pereinamųjų metų rugpjūčio mėnesio iki šių metų balandžiui, kaip parodo valdžios apyskaita, nužudė 1080 žmonių, apkaltintų už revoliucijos kelimą. Per tą patį laiką revoliucionieriai nušovė ir bomboms užmušę 1,222 valdžios šalininkus ir jos tarnus. Tai gi revoliucionieriai bus daugiau nužudę už valdžią. Bet valdžia visai be jokio teismo per tą patį laiką areštuojo, vejanties revoliucionierius užmušę 2000 žmonių, kurių dauguma buvo nieku nenusikalte prieš valdžią.

Rusų laikraštis „Rus“ rašo, kad pusė Sachalino patenkanti į svetimtaučių rankas. Mat vidaus reikalų ministerija, kurios valdžioje yra Sachalino sala, daro tarybas, pagal kurias buvusios katarginės kasyklos bus parandavotos janarolui Lepunovui ir už jo pečių stovinčiai vokiečių firmai „Arthur Koppel“.

Idomiausia, kad norėjo tas kasyklas nusirandavoti patį maskolius, bet pasidarbavus buvusiamjam Sachalino gubernatoriui, kuris dabar atiduotas teismui už pavidimą Japonijai pusės Sachalino, tas parandavojimas tenka vokiečiams kapitalistams.

Paryžiuje sustreikavo visų didesniųjų restauracijų ir kavinių tarnautojai ir tarnautojos. Permiausiai sustreikavo amerikiečių kavinė, o paskui ir kitur; svečiai susirinkę laukia, laukia ir nieks neduoda jiems valgyt... Streikininkai seniai reikalavo pakėlimo algos, bet jų reikalavimo neišpildė, tai ir sustreikavo.—Valdžia siunčia kareivius „saugoti“ restauracijas.

Augščiausiojo teismo (sudu)

prezidentas teistojas Arnold, Maskvoje, atsisakė nuo vietos, pagal aiškų tiesės ministerio prisakymą, už tai, kad jis nubaudė kelis reakcionierius arba „tikruosius rusus“ už jų juodašimtiškus užpuolimus Kostromos gubernijoje.

Tai rusų valdžios teisybė! O da yra tokių žmonių, kurie tik, kad valdžia teisingai nubaus juodašimčius už jų skerdynes.

Teistojas Arnold yra stačiai priešingas karės ir karės-lauko teismams.

Pereinamųjų metų gegužės mėnesį Batumo mieste, Kaukaze, jaunas vaikinukas užmušė Amerikos vice-konsulį W. Stuartą. Šią savaitę karės teismas Tiflise užmušėją nubaudė, kaip nepilnametį, vieton mirties, 10-čia metų kalėjimo.

Stokholme, Švedijos sostinėje, tēpliotųjų dirbtuvių savininkai uždarė visas savo dirbtuves (padarė lokautą) ir tokiu būdu 20,000 darbininkų tēpliotųjų pasiliko išmesti ant gatvės.

Garsus rusų rašytojas Maksim Gorkij išleidžia į svietą naują apysaką, su antraštu „Motina“. Turinys apysakos maž-daug toks: Darbininkas girtuoklis buvo kankintoju savo pačios. Ji, prityrus visas kančias, mokino savo sūnų, kad kovotų už darbininkų būvį ir laisvę. Sūnus paklausė motinos žodžių ir pagalios patį ją patraukė ant barikadų ir abudu žuvo kovoje už laisvę, už šviesą ir visų laimę.

Prancuzas Albert de Nogert, keliaujantis po Indiją, užmušė didelį „lekintį smaką“, t. y. šikšnotsparnį, ilgio 10 metrų (apie 14 mąstų), pločio 5 metrų. Tokio didelio lakiojančio žvėries iki šiol da nieks nebuvo matęs, tik pasakose buvo minavojama.

vis stipriau ir stipriau — viskas būtų užbaigta....

— Reikia būti stipriam, — jis sau įkalbinėjo, — silpnieji miršta savo noru, bet aš noriu būti stipriu. Ir jis pasitraukė į šalį. Šniokšdamas, lyg apmaudingas žvėris, traukinys praužė pro šalį ir dingo nakties gludumoj.

Bet Andriejus pargriuvo prie žemės volo ir rankomis uždengė veidą. Visas jo kunas drebėjo ir iš burnos išsiveržė sielvartos aidas: jis verkė...

Jis atsiminė ir viena minuta peržvelgė visą savo gyvenimą ir nenorėjo tikėti, jog tai jis čia vienas, be pastogės, be duonos kąsnio ir be draugų. Ir dėlko?...

Ir jis gulėjo ant šlapios žemės, dantimis įsikandęs į kietą ir parudusią žolę ir drebėjo nuo šalčio ir verksmo. Jis nebejautė nieko, lyg sustingęs, lyg apsvaigęs — gulėjo. Ir gi nė vienas jo nematė: viską apglėbė naktis ir jį apsupo savo tamsiu žiponu...

Bet naktis slinko ir vejas blaškė debesius, kurie buvo uždengę giedrų ir mėlyną orą ir jau apyregėje buvo galima užtėmyt nors menką šviesą ir neilgtrukus pasirodė rausvi ruožai spindulių saulės, kuri ketina užtekėti....

Ant barikadu.

(Pagal lenkišką.)

Ant barikadų, liaudie drąsuole,
Raudoną ženklą iškelk aukščiau,
Už laisvę stokie, broli varguoli,
Kovon su priešu greičiau, greičiau.

Šauk visus,
Kalk ginklus,
Tais ginklais
Dalinkis su kitais;
Kas su dalgiu,
Kas su kirviu,
Visi lauks,
Kas juos kovon pašauks.

Mums, žmonėms darbo-ateities vadovams,
Laikas sukilti, sukilt visiems;
Ant barikadų, visi į kovą,
Juk bus garbė kovoj kritusiems.

Šauk visus...

Šaukie, sesute, savo bernelį,
Kad kovon stotų, kaip ir kiti;
Narsiai kad kaltų žmonių laimelę,—
Laisvės jau mūsų diena arti.

Šauk visus...

Žmonės kad gautų biskelį laimės,
Skriaudikų gaujos nenor to leist;
Ant barikadų stokim be baimės,
Senovės tvarką turim pakeist.

Šauk visus...

Ant barikadų ženklas mūsų plasnoja,
Raudonas ženklas — kruvinos kovos;
Už ginklų, broliai, laisvė tegyvuoja! —
Už žmonių laisvę kas gi nestos!

Šauk visus....

Ar bus geras buvis, ar sunkus laikai.

Angliakasių darbininkai patys turi išrišti šią klausimą.

Iš visų šios šalies dalių, kad esti metiniai darbo organizacijų mitingai, ateina raportai apie puikias pasekmes, kur darbininkai ištikimai laikosi prie unijos, prie kurios jie prieguli, ir kur jie klauso savo viršininkų ir neatsimeta nuo unijos. Iš to turėtų imti pamokinimą tie mainieriai, ir tokių yra daugelis, kurie dėlto, jog dirba po 2-3 metų kontraktu, kurį jų unijos galybė jiems išgavo nuo operatorių, tiki, jog jie gali nepaisyti apie uniją, apleisti ją ir susižadėti kelis dolerius, kuriuos jie būtų turėję įmokėti į uniją.

Niekados šios šalies angliakasyklų darbininkai neturėjo pagabesnės valandos apsvartyti, ką unija yra padarius, nes dabar yra ramu visuose mainų distriktuose ir daugelis dirba po kontraktu ant 2-3 metų, biznišku kontraktu su operatoriais, po tokiu kontraktu, kokio jie vieni niekad nebutų galėję įgyt be unijos pagalbos, ir kuris geriau juos sutaikė su operatoriais, negu jie pirmiau buvo.

Mūsų viengėniai, kurie dirba kietosios anglies kasyklose, turi suprasti iš metinio raporto J. Mitchell'io dabartiniam metiniam susirinkime Indianopolisje, kad daugelis mainierių tame distrikte neišpildo unijos reikalavimų. Kiekvienam distrikte skaitlius sąnarių gale metų susimažino, vietoj ką turėjo pasidauginti.

Labai pertikrinantis apie unijos galybę atsitikimas buvo Harisburge, kur 18 tikrų mainų darbininkų priėmė prisiega kaipo legislatoriai, sąnariai ir rėdė, išleidžiančios šiai valstijai tiesas.

Kada jie pastojo kandidatais, mainieriai priėmė juos ir jie

tapo išrinkti. Dabar jie budami legislatoroje, galės prigelti mainierius, pasistengdami išleisti tiesas mainieriams nau dingas.

Suvienujų Amerikos mainierių urėdninkai, kurie per pastutines keles savaites laikė mass-mitingsus po kietasias anglis, stengdamieri mainierius pertikrinti apie reikalą jų prigulėjimo prie unijos, turėjo gerą pasisekimą; viename tik tai distrikte laike dviejų savaitių jiems pasisekė prirašyti prie unijos 5,000 mainierių. Didelė dalis to skaitliaus yra mūsų žmonės, o nors mums linksma, kad jie dabar yra n. sąnariais, tačiau reikia gailėtis, kad ėmė tiek laiko ir buvo reikalinga organizatoriams sušaukti juos į kruvą ir aiškinti apie reikalingumą prigulėjimo prie unijos.

Imigracijos komisorių raportai rodo, kad vis daugiau ir daugiau mūsų viengėnių ateina į šią šalį kožnus metus ir panašūs raportai yra iš mainų distriktų, kad vis daugiau mūsų vientaučių gauna darbą mainose su kiekvienais metais. Tie vyrai ateina į šią šalį jieškodami geresnių uždarbių, ne kaip jie turėdavo savo gimtiniam krašte ir pasigaminti vagadlyvesnius namus, ne kaip jie turėjo ten, iš kur atėjo ir tuo pačiu tarpu pasirupinti apie ateitę savo ir vaikų, daug geresnę ir šviesesnę, ne kaip jie turėtų, jei jie pastliktų ten kur jie gimė.

Krutančių paveikslu mašina.

Parodo dideisias karias maskolių su Japonais, port Arthur ir parodo daugely kitų smarkių susimūšimų Mandziurijoje. Szita mašina parodo gudrų vaiską Maskolijos ir Japonijos. Szita mašina iš naujausio padirbimo krutančių paveikslų, kuris prisius 50 ct. stampomis tai tas gaus šią mašiną.

John Page, Box 1192
Salt Lake City, Utah.

Pittston, Pa.

Jūs patys galite suprasti, kad važiujant 17 dienų per marias ir sveikiausias žmogus turi apsirgti, o sergantį nepriima į Ameriką, tai jis ir vel turi važiuoti 17 dienų atgal Teip važinodami žmogų sunaikina jo turimą ir jį patį varo iš svieto. Bet nuo tokių nelaimių galite apisaugoti. Pirkdami šipkortę klauski pas mane, o aš jums pasakysiu kokią būdu galite pervaziuoti 7 dienas, tai į tą trumpą laiką ir silpnas žmogus išliks nesirgęs ir laimingai atvažiuos pas jus į Ameriką. Norėdami žinoti tikrą teisybę, paklauskite tų žmonių, kurie jau per mano pagalbą atvažiuojo 7 dienas per marias be jokio vargo laimingai pribuvo į Ameriką. Ir jūs turite tiesą naudotis tuo, kas yra geriau. Iš toliau klauskite per laiškus.

Parduodu dziegorėlius, lenciugėlius, visokius žiedus, mašinas gromatom dukuot \$4 iki \$100.

Siunčiu pinigų, Daviernastes, šipkortę į visas dalis svieto.

Su guodone

G. J. JESZMANT,
171 N. Main st. Pittston, Pa.

Lietuviškos Literatūros agentas.

Visokios lietuviškoj kalboj knygų yra gaunamos pas mane; teipgi užrašinėju lietuviškus Amerikos laikraščius ir iš Lietuvos „Skardą“.

Lietuviai, visados kreipkitės pas savo draugą, P. J. KAILIŲ,
1515 Sheffield st., Allegheny, Pa.

Aukšinis ar Nikelinis laikrodėlis ir Lenciugelis dovanai.

Amerikoniskas laikrodėlis gerai auksuotas, ar nikelinis gva ranojamas, kad laiką gerai rodyt, vertumo \$10. Laikrodėlis beveik DYKAI duodamas dėl vaikinių ar merginų, ar vis tiek ko kas parduos 21 daiktus mūsų daiktų po 1 c. kiekv. ną. Prisiekiu savo adresa, o mes prisijauime Jewelry per pačią. Kaip parduos 1-1 11 stų-k \$1.40, o mes prisijauime laikrodėlių ar kitą ką už tą vertę.

CROWN JEWELRY CO. Dept. 8.
153 F. Randolph st. Chicago, Ill.

Ant pardavimo.

Farmą parduoda su gera žeme, nauja stuba ir kluonas su tvartu.

Ant pardavimo namai gero vietoj ant gyvenimo, dėl dviejų šeimynų ir vienos.

Ant pardavimo lotai Hile dale, naujos mainos ir geri darbai. Dasizinokit „Vien Liet.“ Redakcijoj.

„Lietuvos Ukininkas“.

LAIKRASZTIS

Lietuvos Demokratų Partijos, skiriamas Lietuvos darbo žmonėms Išeina viena kartą per savaitę iš Vilniaus, Lietuvos.

Jame telpa teisingos žinios iš visos Lietuvos ir kitų kraštų svieto.

Lietuvoj metų prekė....\$1.80;
Amerikoje.....\$2.50.

Kam yra miela prigimta šalis tėvynė Lietuva, tai užsirašykite minėtąjį laikraštį, iš kurio žinosite kas ten dedasi dabartiniame revoliucijos laike, ir geri pamokinimai ukės reikaluose.

Vienas no. dėl pamatymo 5 centai
M. J. DAMIJONAITIS,
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Vaiko atsakymas.

Mokytojas Arnold pradėjo mokykloje bartis ant labai negabaus vaiko, ant ko tas vaikas, žiurėdamas tiesiog mokytojui į veidą, atsakė. „Kodėl Tamista teip piktai bariesi? Ištiesų, aš darau teip gerai kaip tik galiu“. Kokį didelį žingsnį pirmyn padarytų visas svietas umame laike, jeigu kiekvienas iš mūsų darytų teip gerai kaip jis tik gali! Męs pažystame ypatus, kurios labai gerai žino kas joms bloga, vienok nepaisidamos to, tveriasi už jo mūsų žinome ypatus, kurios labai gerai žino kas jas sviete pakels, vienok atsisako tą daryti, apleidžia tą darbą; mūsų pažystame ypatus, kurios yra pilnai persitikrinusios, jog ant svieto nėra geresnės gyduolės nuo skilvio, žarnų nesveikumu, kaip Trinerio Amerikoniskasis Elikasyras Karčiojo Vyno, vienok tos ypatos daro mėgynimus su menkos vertės vaisiais, su nepažystamais daiktais. Trinerio Amerikoniskasis Elikasyras Karčiojo Vyne visada buvo ir yra geriausias, kadangi jis apsolutiškai saugus, kadangi jis visada gelbi, jeigu pagalbet galima, kadangi jisai sutvirtina gromuliojimo sistemą. Be abejonės Tamista padarysi geriausį ką gali padaryti, vartodamas Trinerio Amerikoniskąjį Elikasirą Karčiojo Vyno nuo visų skilvio nesveikumu, nuo mažiausio negromuliojimo apsiereiškimų. Gaunamas aptiekose.

Jos. Triner 799 S. Ashland Ave.
Chicago, Illinois.

„Dziennik Ludowy“

vienatinis lenkų darbininkų dienraštis, prekioja metams 8 dol., puosei metų 1,50. Adresuok:

627 Milwaukee ave. Chicago, Ill.